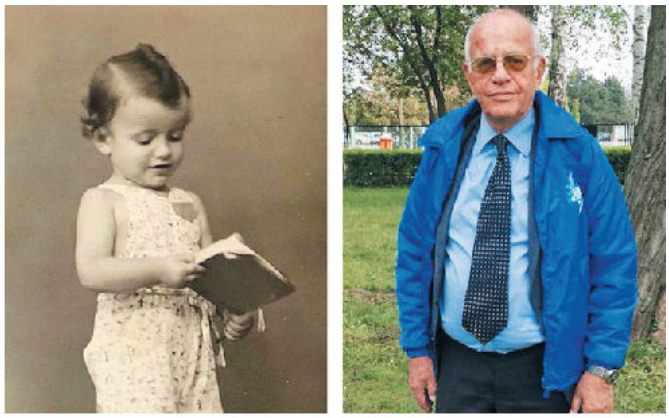
Της ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΣ ΠΟΥΡΝΑΡΑ

Αριστερά, ο τρίχρονος Βενιαμίν προτού η Ελλάδα μπει στη δίνη του πολέμου. Δεξιά, πρόσφατη φωτογραφία του, στο κυλικείο του Αουσβιτς.

Στις 8 Μαΐου του 1945, με τη συνθηκολόγηση της ναζιστικής Γερμανίας, σήμανε το τέλος του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Παρότι οι σύμμαχοι είχαν απελευθερώσει τους κρατουμένους από πολλά στρατόπεδα συγκέντρωσης, κανείς δεν ήταν τότε σε θέση να συλλάβει το συνολικό μέγεθος του εγκλήματος: έξι εκατομμύρια Ευρωπαίοι Εβραίοι –ανάμεσα στους οποίους ένα εκατομμύριο παιδιά– είχαν χάσει τις ζωές τους στα κρεματόρια. Η Ελλάδα ήταν από τις χώρες που επλήγη περισσότερο αναλογικά με τον πληθυσμό της. Ιστορικές εβραϊκές κοινότητες έσβησαν εντελώς από τον χάρτη ή απισχνάστηκαν.

Καθώς οι επιζήσαντες της φρίκης φεύγουν από τη ζωή, περνά στους δικούς μας ώμους η ευθύνη της μνήμης, έτσι ώστε αυτό που συνέβη να μην επαναληφθεί. Η αναζωπύρωση του αντισημιτισμού σε πολλές χώρες της Ευρώπης αποδεικνύει ότι πρέπει να είμαστε σε εγρήγορση και πως είναι μέγιστο καθήκον να περάσουμε τη γνώση για το μεγαλύτερο έγκλημα κατά της ανθρωπότητος στις επόμενες γενιές. «Τίποτε δεν είναι δεδομένο. Φοβάμαι ότι ακόμα και στην περίοδο που ζούμε, καθώς κυριαρχούν ο φόβος, η ανασφάλεια, η απαισιοδοξία, δυστυχώς έχουμε την ενδυνάμωση αρνητικών στερεοτύπων και θεωριών συνωμοσίας, κάτι που γνωρίζουν από πρώτο χέρι οι Εβραίοι ανά τον κόσμο», μου λέει από την άλλη άκρη της γραμμής ο Βενιαμίν Αλμπάλας, ο οποίος έχει διατελέσει πρόεδρος της Ισραηλιτικής Κοινότητας Αθηνών από το 1998 μέχρι το 2013.

Ο Αλμπάλας υπήρξε ένα από τα κρυμμένα παιδιά της Κατοχής: γλίτωσε από τύχη και από την προνοητικότητα του πατέρα του, Ιάκωβου. Από πολύ νωρίς εκείνος είχε διαισθανθεί τον κίνδυνο που τους απειλούσε. Πήρε τη σύζυγό του, Καρολίνα, τον πεντάχρονο Βενιαμίν, τη νεογέννητη κόρη του, Βικτωρία, και τη μητέρα του και τον Σεπτέμβριο του 1943 κρύφτηκαν σε ένα σπίτι στη Δάφνη, που τους είχε εξασφαλίσει ένας Αθηναίος παθολόγος, ο Πάνος Μαχαίρας. Αφησαν πίσω τους τα Πετράλωνα, όπου κατοικούσαν, και δεν είπαν σε κανέναν ότι μετακόμιζαν. Προμηθεύτηκαν ελληνικές ταυτότητες με χριστιανικά μικρά ονόματα και το επίθετο Δώνος, προφανώς χάρη στο δίκτυο υποστήριξης που είχε στήσει στην Αστυνομία ο Αγγελος Εβερτ. Για 20 ολόκληρους μήνες η ζωή τους κρεμόταν από μία κλωστή. Τελικά τα κατάφεραν.

Phoca PDF

«Τα τελευταία χρόνια έχει γίνει μεγάλη προσπάθεια από το κράτος και ιδιαιτέρως από το υπουργείο Παιδείας και τον γενικό γραμματέα Θρησκευμάτων Γιώργο Καλαντζή, ώστε να προχωρήσει η εκπαιδευτική διάσταση της μνήμης του Ολοκαυτώματος. Σπουδαία δουλειά κάνουν και το Εβραϊκό Μουσείο Ελλάδος στην Αθήνα, καθώς και αυτό στη Θεσσαλονίκη. Παράλληλα, πεφωτισμένες προσωπικότητες σαν τον Γιάννη Μπουτάρη ανέδειξαν το ξεχασμένο παρελθόν. Είμαστε αισιόδοξοι ότι το έργο αυτό θα συνεχιστεί. Οι επέτειοι έχουν νόημα όταν συνοδεύονται από πράξεις που καταπολεμούν τη μισαλλοδοξία».

ΠΗΓΗ: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 8.5.2020

Phoca PDF